

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	EL YIKAMA VE ELDİVEN KULLANMA TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.06	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 1	Revizyon tarihi 31.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 1 / 5

1. AMAÇ

Hastalarla ve hastane ortamındaki yüzeylerle el teması sonrasında ortaya çıkan enfeksiyon bulaş riskini önlemeye yönelik el hijyeni ve eldiven kullanım kurallarını ve uygulamalarını belirlemektir.

2. KAPSAM

Bu talimat el hijyeni ve eldiven kullanım kurallarını ve uygulamalarını kapsar.

3. SORUMLULUK

Tüm fakülte çalışanları, öğrenciler, ziyaretçiler.

4. TANIMLAR

4.1.El Yıkama: Su ve sıvı sabun veya su ve antimikrobiyal solüsyon kullanarak ellerin temizlenmesi işlemidir.

4.2.Alkol Bazlı El Antiseptiği: El hijyeni sağlamak amacı ile kullanılan alkol bazlı el antiseptiği solüsyonu veya jelidir. (%60-95 alkol içeren)

4.3.Antimikrobiyal Solüsyon: El hijyeni sağlamak amacı ile su ile birlikte kullanılan antimikrobiyal içerikli solüsyondur. (Klorheksidin glukonat, betadin solüsyonu vb.)

4.4.El Hijyeni: Alkol bazlı el antiseptiği veya su ve sıvı sabun/antimikrobiyal solüsyon kullanarak ellerin temizlenmesi işlemidir.

4.5.Cerrahi El Yıkama: Lokal müdahale odası koşullarında yapılacak her türlü cerrahi girişim öncesinde antimikrobiyal solüsyon ile el hijyeni sağlanmasıdır.

5. TEMEL İLKELER

5.1.Hasta ile her temas öncesi ve sonrası el hijyeni sağlanmalıdır. Bu kurala eldiven kullanılan durumlarda da uyulmalıdır. Temas öncesinde eldiven giyilmeden el hijyeni sağlanmalı, temas sonrasında eldiven çıkarılarak yeniden el hijyeni sağlanmalıdır.

5.2.Hasta çevresinde bulunan yüzeylerle temas ettikten sonra , hasta ile temas etmeden önce el hijyeni sağlanmalıdır.

5.3.Hasta bakım alanlarında (Hasta odaları, klinik muayene odaları, tedavi ve müdahale odaları, ilaç hazırlama alanları, vb.) alkol bazlı el antiseptiği bulundurulmalıdır.

5.4.Ellerde gözle görülebilir kirlenme olmayan her durumda alkol bazlı el antiseptiği ile yeterli el hijyeni sağlanabilir. Alkol bazlı el antiseptiği sonrası eller kurulanmaz.

5.5.Vücut sıvı veya salgılarıyla gözle görülebilir kirlenme olan durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanılmamalı, eller mutlaka su ve sabunla veya antimikrobiyal solüsyon ile yıkanmalı sonrasında kağıt havlu ile kurulanmalıdır.

5.6.Alkol bazlı el antiseptikler ıslak veya nemli ellere uygulanmamalıdır.

5.7.Eldiven kullanarak yapılması gereken her işlem tamamlandıktan sonra eldiven çıkartılarak el hijyeni sağlanmalıdır

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	EL YIKAMA VE ELDİVEN KULLANMA TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.06	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 1	Revizyon tarihi 31.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 2 / 5

- 5.8.**Her türlü invaziv girişim öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.
- 5.9.**Her türlü invaziv aletle temas öncesi ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.
- 5.10.**Aynı hastada kirli bir bölgeden temiz bir bölgeye geçilmeden önce eldiven çıkarılarak el hijyeni sağlanmalı sonra gerekiyorsa tekrar eldiven giyilmelidir.
- 5.11.**Tüm çalışanlar işe başlamadan önce, tuvalet kullanımından önce ve sonra, işten ayrılmadan önce el hijyeni sağlamalıdır.
- 5.12.**İlaçların hazırlanmasına başlamadan önce ve sonra el hijyeni sağlanmalıdır.
- 5.13.**Özellikle bağışıklık sistemi baskılanmış hastalara her türlü müdahale öncesinde ve sonrasında mutlaka el hijyeni sağlamak amacı ile alkol bazlı el antiseptiği yada antimikrobiyal sıvı sabun kullanılmalıdır.
- 5.14.**Enfeksiyon Kontrol Komitesinin önerileri doğrultusunda, lokal müdahale odası gibi yüksek riskli alanlar vb. tuvalet lavaboları dışındaki diğer lavabolarla klorheksidin glukonat bulundurulmalıdır.
- 5.15.**Hasta bakımında doğrudan görev alan tüm personelin tırnakları, tırnak etini geçmeyecek uzunlukta olmalıdır.
- 5.16.**Yapay tırnaklar kullanılmamalıdır.
- 5.17.**Oje veya tırnak cilası var ise üzeri çatlamış veya çizilmiş olmamalıdır.
- 5.18.**Lokal müdahale ekibinde yer alan kişiler, yüzük ve bilezik takmamalıdır, oje veya tırnak cilası kullanılmamalıdır, tırnaklar tırnak etini geçmeyecek uzunlukta olmalıdır.
- 5.19.**Eldivenli eller üzerinden alkol bazlı el antiseptiği uygulanmamalı ve eldivenler yıkanmamalıdır.

6. UYGULAMA

6.1. EL YIKAMA:

- 6.1.1.**Eller ılık su ile ıslatılır. (Sıcak ve soğuk su kullanımı önerilmez)
- 6.1.2.**Islatılan ellere sıvı sabun veya antimikrobiyal solüsyon uygulanır.
- 6.1.3.**Ellerin tüm yüzeylerine yayılacak şekilde ovalanarak köpürtülür.
- 6.1.4.**Klorheksidin kullanılıyorsa bir dakika, povidon iyot kullanılıyorsa iki dakika süre ile avuç içleri ve parmak araları başta olmak üzere eller tüm yüzey ve parmak araları kapsayacak şekilde kuvvetlice ovulur.
- 6.1.5.**Eller akan suyun altında durulur.
- 6.1.6.**Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra süzülen suların dirseklere doğru akmasını önlemek için eller aşağı doğru tutulur.
- 6.1.7.**Yıkanan eller tek kullanımlık kağıt havlu ile kurulur. Musluk kağıt havlu kullanılarak kapatılır. Kağıt havlu çöp kutusuna atılır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	EL YIKAMA VE ELDİVEN KULLANMA TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.06	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 1	Revizyon tarihi 31.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 3 / 5

6.2. ELDİVEN KULLANIMI:

6.2.1.Eldiven çapraz bulaşmaları (sağlık personelinin elinden hastalara ve steril malzemelere, hastadan sağlık personeline yada sağlık personelinin eliyle hastadan hastaya) önlemek için giyilir.

6.2.2.Bununla birlikte eldiven bulaşma riskini tamamen kaldırmaz. Bu nedenle eldiven el yıkama yerine kullanılmamalıdır. Eldiven giymeden önce ve eldiveni çıkardıktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır. Bulaşma riskinin fazla olduğu durumlarda çift eldiven giyilmelidir.

6.2.3.Hastadan bir başka hastaya geçerken ayrıca aynı hastanın kontamine bir bölgesi ile temastan sonra başka bir bölgeye temastan önce eldiven değiştirilmelidir.

6.2.4.Sağlık personelinin elinde kesik, çizik ve çatlaklar olduğunda rutin işlemler sırasında da korunmak için eldiven giyilmelidir.

6.2.5.Eldiven giymeyi gerektiren aktivite sonunda eldiven çıkartılarak eller yıkanmalıdır.

6.2.6.Aynı eldivenle asla iki farklı girişimde bulunulmamalıdır.

6.3. NON STERİL ELDİVEN KULLANILMASI GEREKEN DURUMLAR:

6.3.1.Kanla ve bütünlüğü bozulmuş cilt ya da müköz membranlarla temas, yüksek düzeyde infeksiyöz ve tehlikeli organizmaların potansiyel varlığı epidemik ya da acil durumlarda, intravenöz damar yolu takılması ve çıkartılması, kan alınması, endotrakeal tüplerin açık aspirasyon işlemleri vb. durumlarda hastanın kan, vücut sıvı ve sekresyonları, çıkartıları yada vücut sıvıları ile gözle görülebilir düzeyde kirlenmiş eşyalarla direkt temas gerektiren işlemlerde.

6.3.2.Kusmuk içeren kabın boşaltılması, aletlerin tutulması, temizlenmesi, atıklara dokunulması, vücut sıvı döküntülerinin temizlenmesi gibi hastanın kan, vücut sıvı ve sekresyonları, çıkartıları yada vücut sıvıları ile gözle görülebilir düzeyde kirlenmiş eşyalarla endirekt temas gerektirecek işlemlerde kullanılmalıdır.

6.4. STERİL ELDİVEN KULLANILMASI GEREKEN DURUMLAR:

6.4.1.Herhangi bir cerrahi işlem yada müdahalede hastanın steril vücut bölgesine yapılacak tüm girişimlerde.

6.4.2.Kullanılacak malzemelerin sterilitesinin korunması gereken durumlarda

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ Kodu EN.TL.06	EL YIKAMA VE ELDİVEN KULLANMA TALİMATI	 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ		
	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 1	Revizyon tarihi 31.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 4 / 5

6.5. ALKOL BAZLI EL ANTİSEPTİĞİ:

6.5.1. Ellere bir doz alkol bazlı el antiseptiği alınır. (Alkol bazlı el dezenfektanı aplikatörüne bir kez basılması ile ele gelen miktar)

6.5.2. Ellerin tüm yüzeylerine dağıtılır, ovuşturularak kurumaması beklenir.

ALKOL BAZLI SOLÜSYONLARLA EL HİJYENİ

EL HİJYENİ İÇİN ELLERİNİZİ OVUNUZ! GÖRÜNÜR KIRLER OLDUĞUNDA ELLERİNİZİ YIKAYINIZ.

1a) - 1b) Elinizin tüm yüzeylerini kaplayacak kadar ürünü avucunuza doldurunuz,

2) Ellerin avuç içleri karşılıklı gelecek şekilde ellerinizi ovunuz,

3) Sağ el avuç içi, sol elin dış kısmı üzerinde olacak ve sağ el parmakları sol el parmaklarının arasına girecek şekilde ovunuz,

4) Avuç içleri karşılıklı gelecek ve parmaklar birbiri arasına girecek biçimde ovunuz,

5) Parmak arka yüzeyleri diğer elin avuç içine gelecek şekilde ovunuz,

6) Sol el başparmağını sağ el avuç içine alarak sağ el parmaklarıyla sol el başparmağını kavrayınız ve eksenli etrafında ovunuz ve tersini sağ el için yapınız,

7) Birleştirdiğiniz sağ el parmaklarını, sol el avuç içinde saat yönünde ve ters yönde rotasyon hareketi yaptırarak ovunuz, tersini sol el için yapınız,

8- Ellerin emniyet için kurummasını bekleyiniz.

6.6.

CERRAHİ EL YIKAMA:

6.6.1. Eller ılık su ile ıslatılır (soğuk yada sıcak su önerilmez)

6.6.2. Islatılan ellere antimikrobiyal solüsyon uygulanır. Tırnak uçlarından başlayarak parmak, parmak araları, el, ön kol dirsekten dört parmak yukarıya kadar 2-6 dakika süreyle ovularak yıkanır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	EL YIKAMA VE ELDİVEN KULLANMA TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.06	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 1	Revizyon tarihi 31.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 5 / 5

6.6.3.Günün ilk uygulamasında tırnak dipleri 30 saniye süreyle fırçalanır. Cerrahi el yıkama için antiseptikli sabun emdirilmiş tek kullanımlık sünger fırçalar uygundur.

6.6.4.Ara yıkamalarda 2 dakika yeterlidir.

6.6.5.Durulama işleminde su, ellerden dirseklere akacak şekilde tutulur.

6.6.6.Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra eller, dirsekler fileksiyonda olacak ve su ellerden dirseklere doğru süzülecek şekilde vücuttan uzak tutulur ve steril havlu yada kompres ile kurulanır.

6.6.7.Her vaka öncesinde cerrahi el yıkama işlemi tekrarlanır.

Hazırlayan	Kontrol Eden Kal. Yön. Direkt.	Onaylayan Dekan